

Ocena wiarygodności telewizyjnych programów informacyjnych i publicystycznych

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

20 lat
Fundacji **CBOS**
1997–2017

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

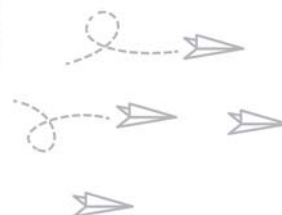
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

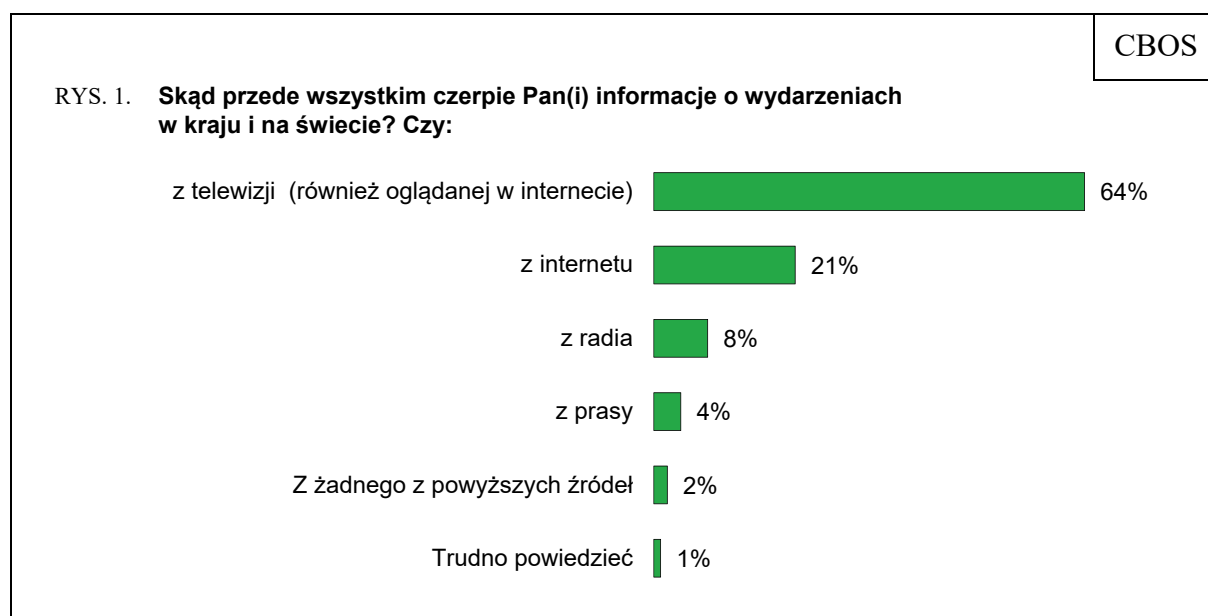

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Jak wynika z naszych badań, wybór określonych programów informacyjnych uwarunkowany jest w znacznej mierze poglądami politycznymi i preferencjami partyjnymi¹. Czy Polacy darzą zaufaniem telewizyjne programy informacyjne i publicystyczne? Które stacje telewizyjne, zdaniem badanych, są bezstronne, a które opowiadają się bądź to po stronie opozycji, bądź to po stronie rządzących? W jednym z ostatnich sondaży², po pięciu latach przerwy, powróciliśmy do tej problematyki. Powtórzenie badania pozwala sprawdzić, jakie zmiany zaszły w tym czasie w postrzeganiu wiarygodności nadawców telewizyjnych.

ŹRÓDŁA INFORMACJI O WYDARZENIACH W KRAJU I NA ŚWIECIE

Informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie Polacy zdecydowanie najczęściej czerpią z telewizji (64%), w drugiej zaś kolejności – mniej więcej trzykrotnie rzadziej – z internetu (21%). Dla relatywnie niewielu głównym źródłem informacji jest radio (8%), a dla jeszcze mniejszej grupy ankietowanych prasa (4%).

¹ Zob. komunikat CBOS „Powiedz mi, który program informacyjny najchętniej oglądasz, a powiem ci, kim jesteś”, sierpień 2016 (oprac. B. Roguska).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (323) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 30 marca – 6 kwietnia 2017 roku na liczącej 1075 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Korzystanie z poszczególnych mediów jest bardzo silnie zróżnicowane społecznie, a szczególnie duże znaczenie w tym kontekście odgrywa wiek. Dla większości najmłodszych respondentów (w wieku 18–24 lata) głównym medium pozostaje internet (58%), nieco starsi (mający od 25 do 34 lat) porównywalnie często wskazują w tym kontekście zarówno internet, jak i telewizję, choć ta ostatnia wymieniana jest trochę częściej (44% wobec 38%). Natomiast dla większości badanych powyżej 35 roku życia głównym medium pozostaje telewizja. Generalnie, wraz z wiekiem maleje częstość wskazywania internetu jako głównego źródła informacji, a rośnie znaczenie telewizji.

Kolejnym czynnikiem istotnie warunkującym sposób korzystania z mediów jest wykształcenie. Badani lepiej wykształceni rzadziej wskazują telewizję jako główne źródło informacji, częściej natomiast internet. Należy przy tym zaznaczyć, że ankietowani z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym / gimnazjalnym nie różnią się pod tym względem znacząco. Wprawdzie we wszystkich kategoriach wyróżnionych ze względu na poziom wykształcenia najczęściej wymienianym medium jest telewizja, jednak znacząca grupa absolwentów wyższych uczelni (36%) informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie czerpie głównie z internetu.

Tabela 1

	Skąd przede wszystkim czerpie Pan(i) informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie? Czy:					
	z telewizji (również oglądanej w internecie)	z prasy	z radia	z internetu	Z żadnego z powyższych źródeł	Trudno powiedzieć
	w procentach					
Wiek						
18–24 lata	28	2	4	58	7	1
25–34	44	3	11	38	2	2
35–44	62	3	7	26	1	1
45–54	68	7	8	14	3	0
55–64	78	5	8	6	1	2
65 lat i więcej	83	4	6	4	3	0
Wykształcenie						
Podstawowe / gimnazjalne	76	2	7	9	5	1
Zasadnicze zawodowe	78	3	9	7	3	0
Średnie	60	5	6	26	1	1
Wyższe	46	6	9	36	1	2

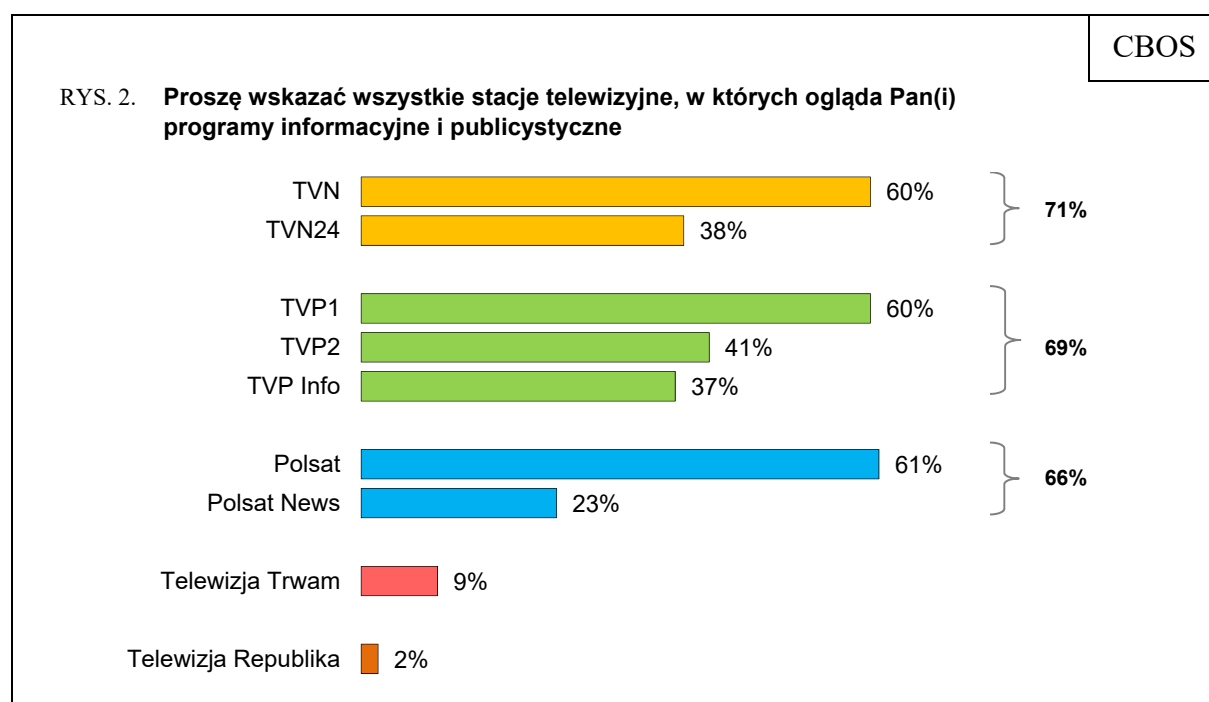
W potencjalnych elektoratach informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie najczęściej z telewizji czerpią zwolennicy PiS. Z kolei dla sympatyków ruchu Kukiz'15 częściej niż dla innych głównym medium pozostaje internet, który jest wymieniany równie często jak telewizja.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Skąd przede wszystkim czerpie Pan(i) informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie? Czy:					
	z telewizji (również oglądanej w internecie)	z prasy	z radia	z internetu	Z żadnego z powyższych źródeł	Trudno powiedzieć
	w procentach					
PiS (wraz z SP i PR)	76	5	6	11	1	1
PO	63	5	8	22	2	1
Kukiz'15	48	3	0	48	0	0
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	63	4	13	16	2	2
Niezamierzający głosować	65	3	8	17	6	1

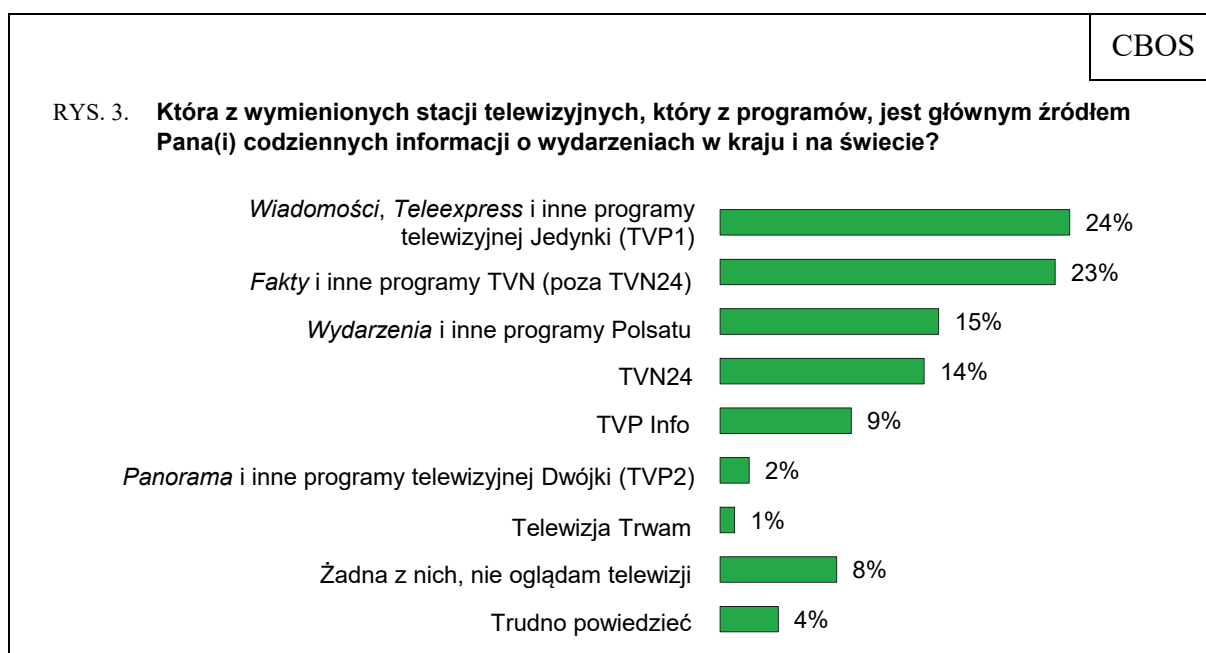
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Poprosiliśmy ankietowanych o wskazanie z podanej listy tych stacji telewizyjnych, w których oglądają programy informacyjne i publicystyczne. Praktycznie równie często w tym kontekście wymieniane były: TVP1 (60%), TVN (60%) oraz Polsat (61%). Rzadziej informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie badani czerpią z TVP2 (41%), TVP Info (37%) oraz TVN24 (38%), a jeszcze rzadziej z Polsat News (23%). Relatywnie niewielu respondentów ogląda programy informacyjne i publicystyczne w TV Trwam (9%), a co pięćdziesiąty w Telewizji Republika (2%). W sumie przynajmniej jeden z kanałów telewizji publicznej (TVP1, TVP2 lub TVP Info) wskazało siedmiu na dziesięciu badanych (69%), zbliżona liczba ankietowanych wymieniła TVN lub TVN24 (71%) oraz Polsat lub Polsat News (66%).

Interesowało nas również, która ze stacji telewizyjnych jest dla badanych głównym źródłem codziennych informacji. Mniej więcej tyle samo osób wskazywało w tym kontekście programy informacyjne TVP1 – *Wiadomości*, *Teleexpress* i inne (24%), co wymieniało *Fakty* i inne programy TVN (23%). Natomiast trochę rzadziej wskazywane były *Wydarzenia* i inne programy Polsatu (15%), TVN24 (14%) oraz TVP Info (9%). Dla relatywnie niewielu ankietowanych najważniejszym źródłem informacji jest telewizyjna Dwójka (2%) oraz TV Trwam (1%). Zauważalna grupa badanych (8%) deklaruje, że nie czerpie wiedzy z żadnego z wymienionych źródeł lub w ogóle nie ogląda telewizji.

Należy podkreślić, że z rozkładu odpowiedzi na pytania ankiety nie można wnioskować o oglądalności poszczególnych programów. Nie pytaliśmy, jak często respondenci oglądają poszczególne programy, ile czasu na to poświęcają itp., interesowało nas jedynie, z jakich źródeł czerpią informacje oraz jakie znaczenie im przypisują.

Z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że programy informacyjne TVP1 stanowią główne źródło informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie dla osób w wieku 65 lat i więcej (33%), mieszkańców wsi (32%), respondentów z wykształceniem podstawowym / gimnazjalnym (31%) lub zasadniczym zawodowym (29%), badanych określających swoją sytuację materialną jako przeciętną (31%). Istotne znaczenie w tym kontekście mają również kwestie światopoglądowe. Telewizyjną Jedyнкę wskazała jedna trzecia uczestniczących w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu (32%) oraz ponad jedna trzecia identyfikujących się z prawicą (35%).

Z kolei z *Faktów* i innych programów TVN (poza TVN24) informacje czerpią częściej kobiety niż mężczyźni (26% wobec 20%), częściej niż pozostali wskazują je badani w wieku 35–44 lata (29%), mieszkańcy miast liczących od 100 tys. do 500 tys. ludności (30%), respondenci dobrze oceniający warunki materialne swoich gospodarstw domowych (27%), a uwzględniając światopogląd badanych – uczestniczący w praktykach religijnych 1–2 razy w miesiącu (30%) lub kilka razy w roku (27%), identyfikujący się z lewicą (34%).

Wydarzenia i inne programy Polsatu jako główne źródło codziennych informacji trochę częściej niż pozostali wskazują mieszkańcy wsi oraz miast do 100 tys. ludności (od 16% do 19% w zależności od typu miejscowości), respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym (18%), z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* nieprzekraczających 1400 zł (18% – 19% w zależności od kategorii), a biorąc pod uwagę poglądy polityczne – stosunkowo najrzadziej są to badani o orientacji prawicowej.

Z programów TVN24 relatywnie najczęściej czerpią informacje mieszkańcy największych miast (28%), absolwenci wyższych uczelni (23%), badani z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 2000 zł (21%), zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (17%). Można również zauważyć, że częściej niż pozostali źródło to wskazują ankietowani biorący udział w praktykach religijnych kilka razy w roku (20%) lub w ogóle w nich nieuczestniczący (21%) oraz respondenci o poglądach lewicowych (24%).

Z kolei TVP Info jako główne źródło informacji najczęściej wymieniają ankietowani w wieku 55 lat i więcej (13% – 14% w zależności od kategorii wiekowej), z wykształceniem co najwyżej średnim (10%), niezadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (18%). Częściej niż pozostali źródło to wskazują badani biorący udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (25%) oraz deklarujący poglądy prawicowe (17%).

Bardzo duże znaczenie dla wyboru określonej stacji telewizyjnej mają afiliacje polityczne. Wyborcy PiS najczęściej wybierają programy informacyjne telewizji publicznej – w pierwszej kolejności TVP1 (44%), w drugiej zaś TVP Info (22%). Dla zwolenników PO główne źródła informacji telewizyjnych to TVN (41%) oraz TVN24 (33%). Elektorat ruchu Kukiz'15 nie ma tak wyrazistych preferencji w tym względzie i porównywalnie często bazuje na programach informacyjnych TVP1 (22%), Polsatu (18%) oraz TVN (16%). Niemala część sympatyków tego ruchu w ogóle nie ogląda telewizji (19%). Niezdecydowani co do swojego udziału w ewentualnych wyborach relatywnie najczęściej jako główne źródło informacji wskazują TVP1 (28%), ale niewiele rzadziej – TVN (20%) oraz Polsat (19%). Z kolei niezamierzający głosować w potencjalnych wyborach porównywalnie często wskazują TVN (25%) i TVP1 (23%).

Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Która z wymienionych stacji, który z programów jest głównym źródłem Pana(i) codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie?								
	<i>Fakty, inne programy TVN (poza TVN24)</i>	TVN24	<i>Wiadomości, Teleexpress, inne programy TVP1</i>	<i>Panorama, inne programy TVP2</i>	TVP Info	<i>Wydarzenia, inne programy Polsatu</i>	Telewizja Trwam	Żadna z nich/ nie oglądam telewizji	Trudno powiedzieć
	w procentach								
PiS (wraz z SP i PR)	7	3	44	3	22	8	3	6	4
PO	41	33	9	0	1	10	0	5	1
Kukiz'15	16	6	22	5	10	18	0	19	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	20	10	28	3	4	19	2	10	5
Niezamierzający głosować	25	9	23	1	6	19	0	13	4

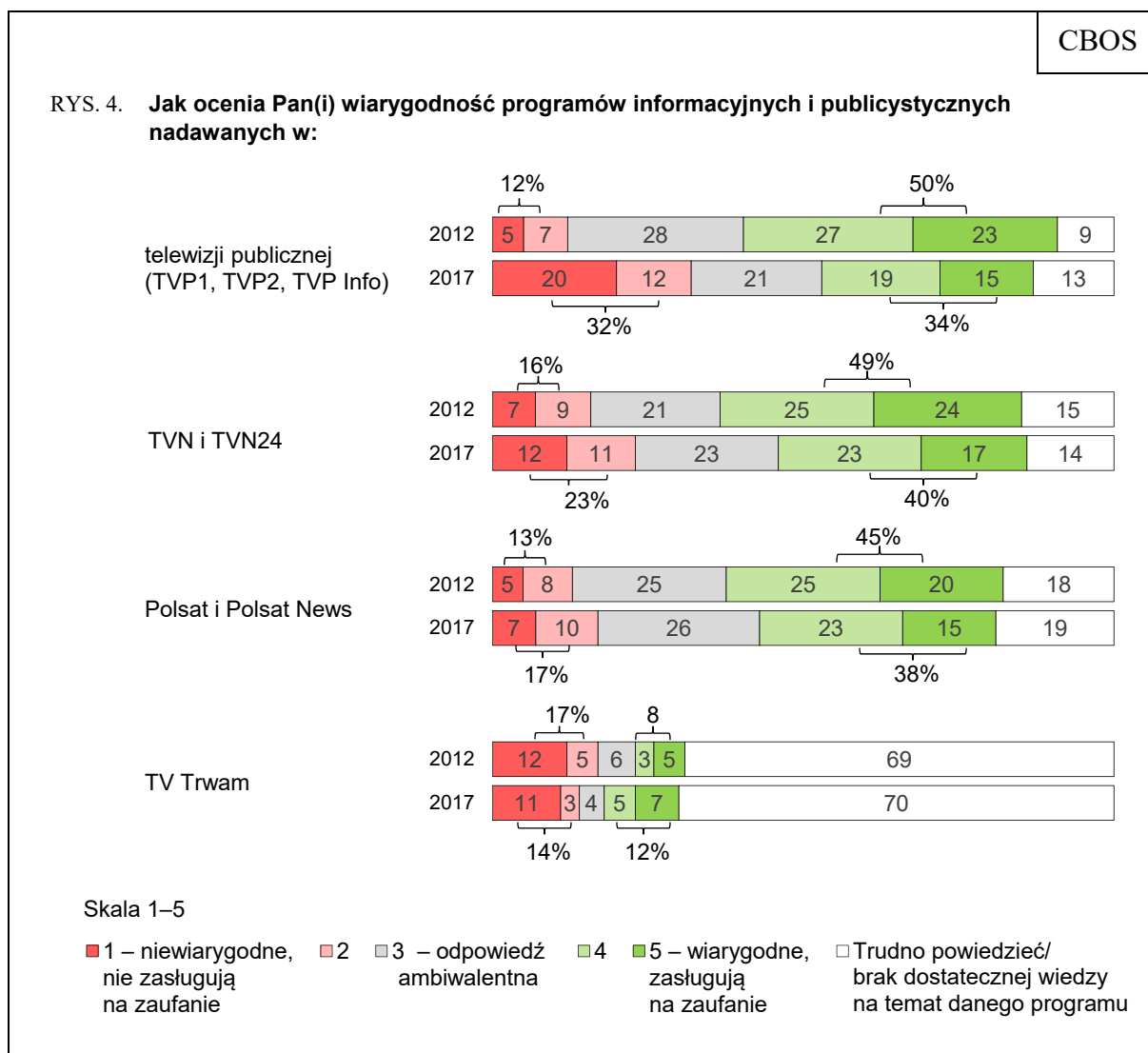
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OCENA WIARYGODNOŚCI PROGRAMÓW INFORMACYJNYCH I PUBLICYSTYCZNYCH

Poprosiliśmy respondentów o ocenę wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w telewizji publicznej (TVP1, TVP2, TVP Info), w TVN (TVN, TVN24), w Polsacie (Polsat, Polsat News) oraz TV Trwam. Formułując odpowiedzi badani posługiwali się 5-punktową skalą, na której „1” oznaczało, że są one niewiarygodne, a „5” – że są wiarygodne. Takie samo pytanie zadaliśmy pięć lat temu, dzięki czemu możemy sprawdzić, jak w tym czasie zmieniło się zaufanie do nadawców telewizyjnych. W toku analiz odpowiedzi „1” oraz „2” były interpretowane jako brak zaufania, a „4” oraz „5” – jako pozytywna ocena wiarygodności danej stacji telewizyjnej.

W postrzeganiu wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych telewizji publicznej badani są podzieleni. Mniej więcej tyle samo uważa, że zasługują one na zaufanie (34%), co postrzega je jako niewiarygodne (32%). Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku Telewizji Trwam, która porównywalnie często budzi zaufanie (12%) i nieufność (14%). Z kolei programy informacyjne i publicystyczne nadawane w TVN (włączając TVN24) oraz w Polsacie (włączając Polsat News) częściej odbierane są jako wiarygodne niż niewiarygodne (odpowiednio: 40% wobec 23% – w przypadku telewizji TVN, 38% wobec 17% – w przypadku telewizji Polsat). Porównując oceny tegoroczne i z roku 2012

można zauważyć, że – zdaniem badanych – programy informacyjne i publicystyczne trzech największych nadawców straciły na wiarygodności i w mniejszym stopniu niż pięć lat temu zasługują na zaufanie.

Biorąc pod uwagę średnie ocen na skali od 1 do 5, za pomocą której badani oceniali wiarygodność poszczególnych stacji telewizyjnych, należy zaznaczyć, że najwyższe średnie uzyskały programy informacyjne i publicystyczne telewizji Polsat i Polsat News (średnia 3,36) oraz TVN i TVN24 (średnia 3,26). Oceny wiarygodności tych stacji telewizyjnych kształtują się nieco powyżej średniej, która na tak skonstruowanej skali wynosi 3. Trochę niższe oceny uzyskały natomiast programy informacyjne i publicystyczne telewizji publicznej (średnia 2,99) oraz Telewizji Trwam (średnia 2,84).

Uwzględniając średnie ocen można zauważyć, że w porównaniu z rokiem 2012 najwięcej na zaufaniu straciła telewizja publiczna (spadek wartości średniej o 0,62), najmniej zaś telewizja Polsat (spadek wartości średniej o 0,21). W tym czasie natomiast wzrosło zaufanie do Telewizji Trwam (wzrost wartości średniej o 0,35).

Tabela 4

Jak ocenia Pan(i) wiarygodność programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych:	Średnie na skali od 1 do 5, na której „1” oznacza, że są niewiarygodne, nie zasługują na zaufanie, a „5” – że są wiarygodne, zasługują na zaufanie	Odchylenie standardowe	Liczba osób*
– w telewizji Polsat i Polsat News X 2012 IV 2017	3,57 3,36	1,12 1,18	829 873
– w TVN i TVN24 X 2012 IV 2017	3,60 3,26	1,21 1,29	853 908
– w telewizji publicznej (TVP1, TVP2, TVP Info) X 2012 IV 2017	3,61 2,99	1,12 1,39	917 935
– w Telewizji Trwam X 2012 IV 2017	2,49 2,84	1,50 1,63	316 324

* Z obliczeń wyłączone zostały osoby niemające zdania na ten temat oraz nieoglądające programów informacyjnych i publicystycznych danej stacji telewizyjnej

Istnieje zależność między oglądanymi najczęściej programami informacyjnymi a zaufaniem do nich. Jak się okazuje, stacje telewizyjne oglądane najczęściej, stanowiące główne źródło codziennych informacji, darzone są na ogół większym zaufaniem niż pozostałe. Inne zróżnicowania społeczno-demograficzne są w znacznej mierze wtórne wobec tej zależności.

Tabela 5

Która z wymienionych stacji telewizyjnych, który z programów, jest głównym źródłem Pana(i) codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie*?	Ocena wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w telewizji:			
	publicznej (programy TVP1, TVP2, TVP Info)	TVN, TVN24	Polsat, Polsat News	TV Trwam
	Średnie na skali od 1 do 5, na której „1” oznacza, że są niewiarygodne, nie zasługują na zaufanie, a „5” – że są wiarygodne, zasługują na zaufanie			
<i>Wiadomości</i> i inne programy TVP1, TVP2, TVP Info	3,76	2,60	2,91	3,76
<i>Fakty</i> i inne programy TVN i TVN24	2,33	3,88	3,70	1,61
<i>Wydarzenia</i> i inne programy Polsatu	2,76	3,35	3,75	2,41

* Ze względu na fakt, że bardzo mała grupa respondentów podała programy informacyjne TV Trwam jako najczęściej oglądane, grupa ta nie została poddana dalszym analizom

Zaufanie do programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w telewizji publicznej jest niższe wśród badanych lepiej wykształconych, znajdujących się w lepszym położeniu materialnym, młodszych oraz mieszkających w większych miejscowościach, wyższe natomiast wśród ankietowanych o prawicowych poglądach politycznych.

Z kolei programy TVN oraz TVN24 cieszą się stosunkowo dużym zaufaniem wśród mieszkańców największych miast, osób w wieku 45–54 lata, badanych dobrze oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych, a także wśród respondentów identyfikujących się z lewicą.

Programy telewizji Polsat oraz Polsat News za bardziej wiarygodne niż inne uważają głównie badani w wieku 45–54 lata, z wykształceniem zasadniczym zawodowym, utożsamiający się z lewicą.

Postrzeganie wiarygodności TV Trwam ściśle zależy od poziomu religijności badanych, mierzonej częstością uczestniczenia w praktykach religijnych – im częstszy w nich udział, tym większe zaufanie do tego nadawcy. Ponadto większym niż pozostali zaufaniem darzą tę stację telewizyjną najstarsi respondenci (w wieku 65 lat i więcej), z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym, a także identyfikujący się z prawicą.

Zauważalna jest również silna zależność między preferencjami partyjnymi a stosunkiem do poszczególnych stacji telewizyjnych. Potencjalni wyborcy PiS większym zaufaniem niż pozostali darzą telewizję publiczną oraz TV Trwam. Relatywnie dużym zaufaniem obdarzają te stacje również sympatycy ruchu Kukiz'15. Natomiast zadeklarowani wyborcy PO największym zaufaniem darzą TVN i TVN24, ale niewiele mniejszym – programy telewizji Polsat i Polsat News. Niezdecydowani co do swojego udziału w ewentualnych wyborach oraz niezamierzający w nich uczestniczyć również za bardziej wiarygodne uznają programy informacyjne i publicystyczne w telewizji TVN (w tym TVN24) oraz Polsat (w tym Polsat News) niż w pozostałych stacjach uwzględnionych w sondażu.

Tabela 6

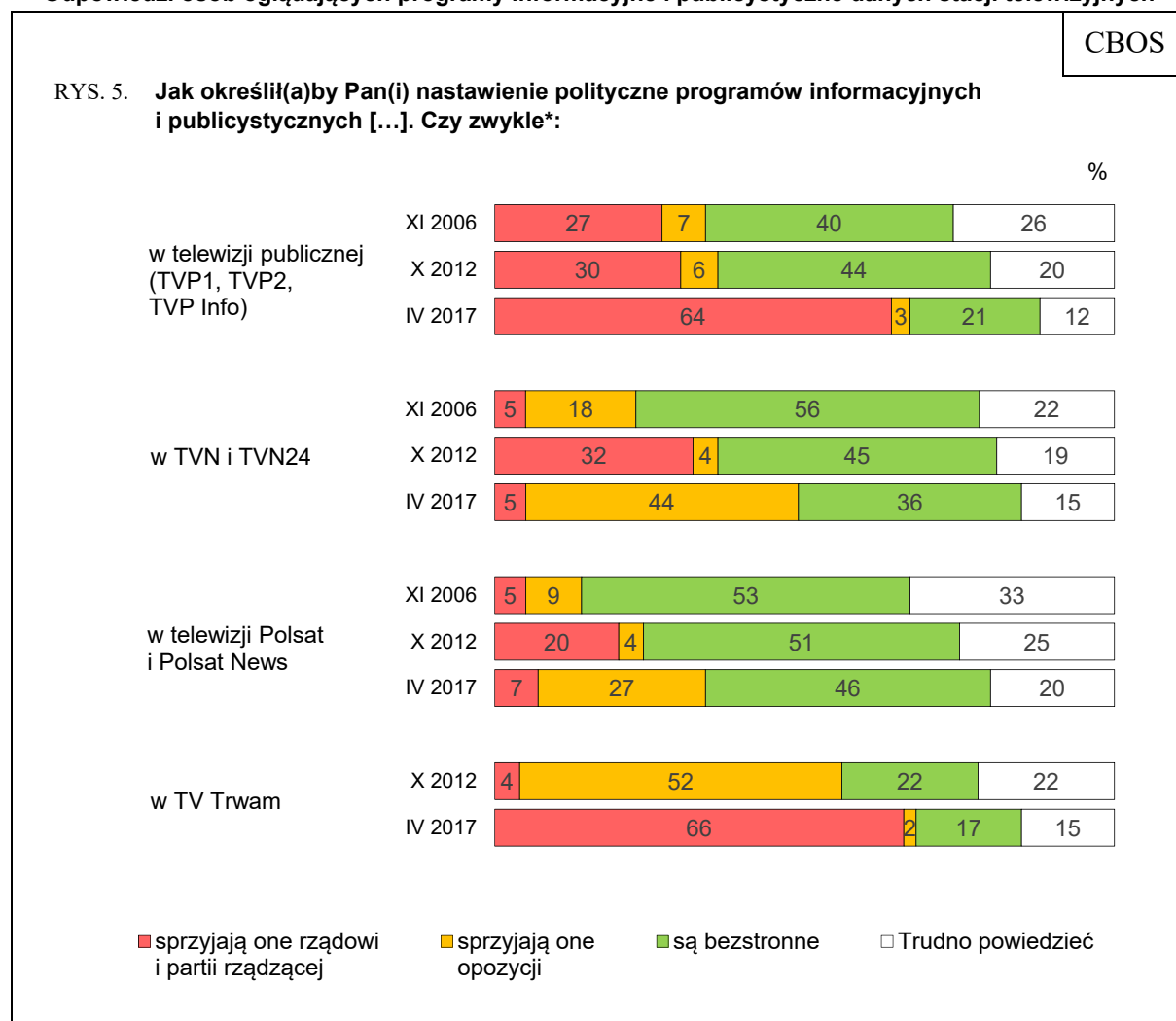
Potencjalne elektoraty*	Ocena wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w telewizji:			
	publicznej (TVP1, TVP2, TVP Info)	TVN, TVN24	Polsat, Polsat News	TV Trwam
	średnie ocen na skali 1–5			
PiS (wraz z SP i PR)	3,97	2,41	2,87	4,20
Kukiz'15	3,15	2,66	3,02	3,12
PO	1,95	3,98	3,79	1,40
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	3,13	3,40	3,38	2,81
Niezamierzający brać udziału w wyborach	3,05	3,42	3,48	2,33

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

NASTAWIENIE POLITYCZNE PROGRAMÓW INFORMACYJNYCH I PUBLICYSTYCZNYCH

Niezależnie od oceny wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w TVP, TVN, Polsacie oraz TV Trwam, badani oceniali również nastawienie polityczne tych stacji – czy sprzyjają one rządowi, opozycji czy też są bezstronne.

Odpowiedzi osób oglądających programy informacyjne i publicystyczne danych stacji telewizyjnych

* Treść pytania z roku 2006 nieznacznie się różniła. Pytaliśmy o nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych telewizji publicznej, TVN oraz Polsat. W latach 2006 i 2012 jedna z odpowiedzi na pytanie brzmiała: „sprzyjają one rządowi i koalicji rządzącej”

Większość badanych postrzega programy informacyjne i publicystyczne w telewizji publicznej oraz w TV Trwam jako sprzyjające rządowi i partii rządzącej (odpowiednio: 64% i 66%). Jednocześnie relatywnie rzadko stacje te oceniane są jako bezstronne (odpowiednio: 21% i 17%). Bezstronność w programach informacyjnych i publicystycznych badani najczęściej przypisują telewizji Polsat i Polsat News (46%), jednak niemała grupa

skłonna jest postrzegać tę stację jako sprzyjającą opozycji (27%). Najczęściej za sprzyjające opozycji uznawane są programy TVN i TVN24 (uważa tak 44% widzów tego nadawcy), jednak niewiele rzadziej bywają one postrzegane jako bezstronne (36%).

Wszyscy uwzględnieni w sondażu nadawcy telewizyjni postrzegani są jako mniej bezstronni niż pięć lat temu, a największy spadek wiarygodności odnotowaliśmy w przypadku telewizji publicznej. Należy zaznaczyć, że gdy pytaliśmy o te kwestie w roku 2006 oraz 2012, programy informacyjne i publicystyczne trzech największych nadawców telewizyjnych postrzegane były najczęściej jako bezstronne. Obecnie jedynie programy Polsatu częściej są oceniane jako bezstronne niż sprzyjające którejś ze stron sporu politycznego.

Ocena nastawienia politycznego głównych stacji telewizyjnych w pewnej mierze zależy od poziomu wykształcenia badanych. Im on wyższy, tym częściej wyrażane jest przekonanie, że telewizja publiczna sprzyja rządowi i partii rządzącej, a TVN i TVN24 – opozycji. Zależności takiej w przypadku telewizji Polsat nie odnotowujemy, choć można zauważyć, że absolwenci wyższych uczelni częściej niż pozostali postrzegają ją jako sprzyjającą opozycji.

Interesujące jest, jak nastawienie największych stacji telewizyjnych postrzegają badani, dla których stanowią one podstawowe źródło informacji. Ci, dla których głównym źródłem informacji jest zarówno TVP, TVN, jak i Polsat, częściej są zdania, że telewizja publiczna sprzyja rządowi i partii rządzącej, niż że jest bezstronna, niemniej jednak widzowie TVP relatywnie najrzadziej postrzegają ją w taki sposób, a częściej niż pozostali uważają, że jest ona bezstronna.

W ocenach nastawienia politycznego programów TVN pojawiają się spore rozbieżności między widzami poszczególnych stacji telewizyjnych. Respondenci, dla których głównym źródłem informacji jest telewizja publiczna, zdecydowanie najczęściej są przekonani, że TVN sprzyja opozycji, natomiast ci, dla których głównym źródłem informacji jest TVN, częściej niż pozostali postrzegają ją jako bezstronną. Z kolei opinie ankietowanych czerpiących informacje przede wszystkim z Polsatu są w tej sprawie podzielone – porównywalnie często postrzegają oni nastawienie TVN jako sprzyjające opozycji, co oceniają jako bezstronne.

Co interesujące, badani dla których głównym źródłem informacji jest TVN, znacznie częściej oceniają programy Polsatu jako bezstronne niż jako sprzyjające opozycji, najczęściej jednak obiektywizm przypisują Polsatowi jego widzowie. Warto jeszcze dodać, że ankietowani czerpiący informacje przede wszystkim z telewizji publicznej trochę częściej postrzegają programy Polsatu jako sprzyjające opozycji niż jako bezstronne.

Oceniając nastawienie polityczne programów TV Trwam widzowie trzech największych nadawców telewizyjnych najczęściej nie mają sprecyzowanej opinii na ten temat, niemniej wyraźnie częściej są zdania, że programy tej stacji sprzyjają rządowi i partii rządzącej niż opozycji.

Tabela 7

Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych [...]. Czy zwykle:	Wskazania badanych na główne źródła ich codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie:		
	<i>Fakty i inne programy TVN i TVN24</i>	<i>Wiadomości i inne programy TVP1, TVP2, TVP Info</i>	<i>Wydarzenia i inne programy Polsatu, Polsat News</i>
	w procentach		
w telewizji publicznej (TVP1, TVP2, TVP Info)			
– sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	73	50	61
– sprzyjają one opozycji	2	4	2
– są bezstronne	12	31	21
Trudno powiedzieć	6	2	6
w TVN i TVN24			
– sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	4	3	8
– sprzyjają one opozycji	31	48	37
– są bezstronne	49	17	35
Trudno powiedzieć	4	17	8
w telewizji Polsat i Polsat News			
– sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	7	5	6
– sprzyjają one opozycji	15	33	20
– są bezstronne	50	26	58
Trudno powiedzieć	13	15	2
w TV Trwam			
– sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	31	27	21
– sprzyjają one opozycji	1	1	0
– są bezstronne	2	14	7
Trudno powiedzieć	61	49	67

Dla większości Polaków głównym źródłem informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie wciąż pozostaje telewizja, a sam wybór programów informacyjnych i publicystycznych w znacznej mierze uwarunkowany jest poglądami i preferencjami politycznymi.

Z naszych danych wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat programy informacyjne i publicystyczne trzech największych nadawców telewizyjnych straciły na wiarygodności: rządziej postrzegane są jako bezstronne, a częściej jako zaangażowane w spór polityczny – sprzyjające bądź rządzącym, bądź opozycji. Badani darzący zaufaniem programy telewizji publicznej, TVN oraz Polsatu należą obecnie do mniejszości, w mniejszości pozostają również widzowie uważający, że programy te są bezstronne, nieopowiadające się po żadnej ze stron sporu politycznego. O ile jeszcze pięć lat temu programy informacyjne i publicystyczne trzech największych nadawców telewizyjnych postrzegane były przez największe grupy badanych jako bezstronne, o tyle obecnie jedynie programy telewizji Polsat odbierane są częściej jako bezstronne niż sprzyjające bądź to opozycji, bądź rządzącym. Programy telewizji publicznej oceniane są przez większość badanych jako sprzyjające rządowi i partii rządzącej, natomiast programy telewizji TVN najczęściej odbierane są jako sprzyjające opozycji. Jednocześnie zauważalna jest tendencja do oceny najczęściej oglądanych programów jako bardziej wiarygodnych niż inne.

Opracowała

Małgorzata OMYŁA-RUDZKA

Tabela 1

		Skąd przede wszystkim czerpie Pan(i) informacje o wydarzeniach w kraju i na świecie? Czy:						Liczba osób
		z telewizji (również oglądanej w internecie)	z prasy	z radia	z internetu	Z żadnego z powyższych źródeł	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		64	4	8	21	2	1	1075
Płeć	Mężczyźni	59	3	9	26	1	1	509
	Kobiety	69	5	7	16	3	1	566
Wiek	18-24 lata	28	2	4	58	7	1	83
	25-34	44	3	11	38	2	2	209
	35-44	62	3	7	26	1	1	202
	45-54	68	7	8	14	3		164
	55-64	78	5	8	6	1	2	194
	65 lat i więcej	83	4	6	4	3		223
Miejsce zamieszkania	Wieś	71	5	8	13	1	1	430
	Miasto do 19 999	65	2	5	22	4	2	151
	20 000 - 99 999	58	2	10	25	4	1	235
	100 000 - 499 999	57	5	7	29	2		173
	500 000 i więcej mieszk.	55	8	6	27	1	3	86
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	76	2	7	9	5	1	211
	Zasadnicze zawodowe	78	3	9	7	3	0	262
	Średnie	60	5	6	26	1	1	329
	Wyższe	46	6	9	36	1	2	272
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	6	7	33	2	1	104
	Średni personel, technicy	42	7	16	35			41
	Pracownicy adm.-biurowi	39	10	8	39	2	2	78
	Pracownicy usług	53	3	9	34	1		76
	Robotnicy wykwalifikowani	61	2	10	18	4	4	131
	Robotnicy niewykwalifik.	72	4	12	12			47
	Rolnicy	76	6	8	8		1	58
	Pracujący na własny rach.	39	5	11	40	2	2	58
	Bezrobotni	70	2	4	20	5		55
	Emeryci	83	5	6	3	2	0	251
	Renciści	82	1	4	9	4		62
	Uczniowie i studenci	28		6	52	12	3	42
Gospodynie domowe i inni	77		4	18			74	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	8	11	23	1	0	151
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	2	12	34	6	3	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	4	8	31	2	2	307
	prywatnym gosp. rolnym	72	8	11	8		1	63
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	75	3	10	10	2		100
	Od 650 zł do 999 zł	75	2	10	10	3	1	143
	Od 1000 zł do 1399 zł	70	5	8	14	4		174
	Od 1400 zł do 1999 zł	62	4	7	24	1	2	164
	2000 zł i więcej	57	7	5	30	2	0	217
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	7	6	12	3	1	68
	Średnie	69	4	9	14	2	1	409
	Dobre	60	4	7	26	2	1	597
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	3	7	12	7		52
	Raz w tygodniu	69	5	8	16	1	1	467
	1-2 razy w miesiącu	67	3	9	18	1	2	162
	Kilka razy w roku	61	3	10	24	2		251
	W ogóle nie uczestniczy	48	6	4	34	7	2	137
Poglądy polityczne	Lewica	54	6	7	34			182
	Centrum	67	4	11	16	1	1	275
	Prawica	68	4	8	18	2	1	356
	Trudno powiedzieć	65	3	6	20	5	2	250

Tabela 2

		Która z wymienionych stacji telewizyjnych, który z programów, jest głównym źródłem Pana(i) codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie?										Liczba osób
		Fakty i inne programy TVN (poza TVN24)	TVN24	Wiadomości, Telepress i inne programy telewizyjnej Jedynki (TVP1)	Panorama i inne programy telewizyjnej Dwójki (TVP2)	TVP Info	Wydarzenia i inne programy Polsatu	Telewizja Trwam	Telewizja Republika	Żadna z nich, nie oglądam telewizji	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		23	14	24	2	9	15	1	0	8	4	1075
Płeć	Mężczyźni	20	14	25	1	12	14	0		10	4	509
	Kobiety	26	14	23	3	6	15	1	0	7	4	566
Wiek	18-24 lata	23	12	13	6	6	15		1	19	6	83
	25-34	23	13	17	2	4	17			16	6	209
	35-44	29	13	21	2	7	15	1		7	5	202
	45-54	25	15	24	1	8	17	1		8	2	164
	55-64	24	13	28	1	13	13	1		4	2	194
	65 lat i więcej	15	16	33	1	14	12	2		3	3	223
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	7	32	3	9	16	1	0	5	6	430
	Miasto do 19 999	22	19	15	1	11	19	1		11	2	151
	20 000 – 99 999	25	14	21	2	7	17	2		9	3	235
	100 000 – 499 999	30	20	18	0	10	10	1		9	2	173
	500 000 i więcej mieszk.	19	28	16	2	9	3			19	4	86
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	5	31	1	10	16	1		6	5	211
	Zasadnicze zawodowe	26	7	29	2	10	18	1		4	4	262
	Średnie	23	17	19	2	10	13	1		10	3	329
	Wyższe	19	23	19	2	5	12	1	0	13	4	272
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	24	18	2	1	10	1		16	5	104
	Średni personel, technicy	18	14	12		8	19	2		19	9	41
	Pracownicy adm.-biurowi	21	23	18	2	6	10	1		15	3	78
	Pracownicy usług	23	8	19		14	25			10	1	76
	Robotnicy wykwalifikowani	26	9	24	2	9	20			6	4	131
	Robotnicy niewykwalifik.	32	9	25	2	5	21			1	5	47
	Rolnicy	29	4	36	7	5	14			3	2	58
	Pracujący na własny rach.	17	24	11		6	9	1		24	8	58
	Bezrobotni	31	12	13	7	10	15			9	2	55
	Emeryci	17	15	33	1	15	12	2		3	3	251
	Renciści	28	4	36		10	12	3		3	4	62
	Uczniowie i studenci	32	10	11	5	3	15		2	15	7	42
	Gospodynie domowe i inni	25	15	23	3	10	16			5	4	74

Tabela 2 cd.

		Która z wymienionych stacji telewizyjnych, który z programów, jest głównym źródłem Pana(i) codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie?										Liczba osób
		Fakty i inne programy TVN (poza TVN24)	TVN24	Wiadomości, Tele- express i inne programy telewizyjnej Jedynki (TVP1)	Pano- rama i inne programy telewizyjnej Dwójki (TVP2)	TVP Info	Wyda- rzenia i inne programy Polsatu	Telewi- zja Trwam	Telewi- zja Repu- blika	Żadna z nich, nie oglądam telewizji	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		23	14	24	2	9	15	1	0	8	4	1075
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	17	24	2	6	13	2		9	5	151
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	15	18	3	9	18	1		16	3	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	15	18	1	7	18			13	4	307
	prywatnym gosp. rolnym	28	5	31	7	7	14			5	4	63
	Dochody na jedną osobę	28	6	23	6	8	19	1		6	3	100
	Od 649 zł do 999 zł	25	8	29	2	9	18	1		3	5	143
	Od 1000 zł do 1399 zł	21	11	24	2	12	19	2		5	5	174
	Od 1400 zł do 1999 zł	22	14	27	1	10	12			11	4	164
	2000 zł i więcej	27	21	19	1	10	8	2		10	1	217
Ocena własnych war. mater.	Złe	14	10	23	2	18	12	1		13	8	68
	Średnie	19	11	31	2	9	16	1		7	4	409
	Dobre	27	17	19	2	8	14	1	0	9	3	597
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	2	32		25	13	10	1	8	3	52
	Raz w tygodniu	21	11	32	3	10	13	1		6	4	467
	1-2 razy w miesiącu	30	11	23	1	10	17	1		5	3	162
	Kilka razy w roku	27	20	16	2	7	19			6	3	251
	W ogóle nie uczestniczy	23	21	11	2	3	12			23	5	137
Poglądy polityczne	Lewica	34	24	9	2	4	15			11	2	182
	Centrum	27	17	19	2	6	18			8	2	275
	Prawica	14	10	35	2	17	8	3	0	8	4	356
	Trudno powiedzieć	23	10	24	2	5	21	0		8	7	250

Tabela 3

		Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych w telewizji publicznej (TVP1, TVP2, TVP Info)? Czy zwykle:				Liczba osób
		sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	sprzyjają one opozycji	są bezstronne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		64	3	21	12	991
Płeć	Mężczyźni	67	4	20	9	478
	Kobiety	61	2	23	14	514
Wiek	18-24 lata	57	9	19	14	71
	25-34	64	5	18	12	183
	35-44	66	1	21	11	192
	45-54	70	2	18	10	152
	55-64	68	1	22	9	183
	65 lat i więcej	56	1	26	16	210
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	3	24	14	402
	Miasto do 19 999	59		29	11	135
	20 000 - 99 999	64	3	20	13	216
	100 000 - 499 999	73	5	17	5	159
	500 000 i więcej mieszk.	82	2	7	10	79
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	39	4	31	26	192
	Zasadnicze zawodowe	51	5	31	13	251
	Średnie	71	2	19	8	297
	Wyższe	88		7	5	251
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84		7	8	95
	Średni personel, technicy	73	5	16	6	37
	Pracownicy adm.-biurowi	75	2	17	6	71
	Pracownicy usług	68	1	19	11	68
	Robotnicy wykwalifikowani	63	3	24	11	121
	Robotnicy niewykwalifik.	48	10	24	17	40
	Rolnicy	63	8	20	10	56
	Pracujący na własny rach.	89		8	3	53
	Bezrobotni	54		38	8	50
	Emeryci	60	2	24	14	237
	Renciści	46	1	30	23	59
	Uczniowie i studenci	48	14	19	19	36
	Gospodynie domowe i inni	54	4	26	17	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	73	2	16	9	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	79	2	11	8	66
	sekt. pryw. poza rolnict.	70	2	18	9	282
	prywatnym gosp. rolnym	64	7	19	10	60
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	46	6	29	20	95
	Od 650 zł do 999 zł	53	1	34	12	136
	Od 1000 zł do 1399 zł	59	4	24	14	163
	Od 1400 zł do 1999 zł	66	1	25	7	155
	2000 zł i więcej	84	3	10	3	207
Ocena własnych war. mater.	Złe	62	2	21	15	59
	Średnie	57	5	26	12	383
	Dobre	69	1	18	12	549
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	6	44	17	45
	Raz w tygodniu	60	4	24	12	444
	1-2 razy w miesiącu	66	3	17	14	152
	Kilka razy w roku	71	1	19	10	229
	W ogóle nie uczestniczy	75	2	14	10	116
Poglądy polityczne	Lewica	85	2	12	1	173
	Centrum	71	2	18	9	259
	Prawica	59	4	27	10	338
	Trudno powiedzieć	47	3	23	27	216

Tabela 4

		Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych w TVN i TVN24? Czy zwykle:				Liczba osób
		sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	sprzyjają one opozycji	są bezstronne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		5	44	36	15	935
Płeć	Mężczyźni	5	50	34	11	440
	Kobiety	5	40	38	18	496
Wiek	18-24 lata	12	47	26	16	73
	25-34	8	46	30	16	187
	35-44	3	45	40	12	182
	45-54	5	47	35	13	147
	55-64	3	48	41	8	170
	65 lat i więcej	3	35	38	24	176
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	42	35	16	362
	Miasto do 19 999	5	40	42	13	131
	20 000 - 99 999	5	41	38	17	209
	100 000 - 499 999	3	54	33	9	154
	500 000 i więcej mieszk.		51	30	19	80
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	33	35	25	160
	Zasadnicze zawodowe	7	35	42	15	238
	Średnie	4	47	37	12	289
	Wyższe	2	58	29	11	249
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		55	27	17	95
	Średni personel, technicy	8	38	45	8	36
	Pracownicy adm.-biurowi	6	54	29	11	72
	Pracownicy usług	3	51	34	12	64
	Robotnicy wykwalifikowani	6	37	41	16	120
	Robotnicy niewykwalifik.	9	39	39	12	42
	Rolnicy	10	48	29	13	53
	Pracujący na własny rach.	6	75	15	4	50
	Bezrobotni	7	24	59	10	50
	Emeryci	3	40	37	20	202
	Renciści	6	33	44	17	54
	Uczniowie i studenci	14	41	22	23	38
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni		46	41	13	60
	inst. państw., publicznej	3	47	31	18	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	47	37	11	69
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	52	33	10	274
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	9	47	29	15	56
	Do 649 zł	11	25	46	19	86
	Od 650 zł do 999 zł	4	41	40	15	129
	Od 1000 zł do 1399 zł	6	49	32	13	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	5	44	36	15	145
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	2	57	33	9	195
	Złe	4	51	28	16	55
	Średnie	5	42	37	17	353
Udział w prakt. religijnych	Dobre	5	45	36	13	527
	Kilka razy w tygodniu	2	57	24	17	38
	Raz w tygodniu	5	46	34	15	403
	1-2 razy w miesiącu	5	40	40	14	149
	Kilka razy w roku	4	41	42	12	228
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	6	45	30	19	113
	Lewica	8	41	45	5	175
	Centrum	5	39	45	12	250
	Prawica	4	63	21	12	298
	Trudno powiedzieć	4	27	39	31	207

Tabela 5

		Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych w telewizji Polsat i Polsat News? Czy zwykle:				Liczba osób
		sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	sprzyjają one opozycji	są bezstronne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		7	27	46	20	906
Płeć	Mężczyźni	7	33	45	15	446
	Kobiety	6	21	47	25	460
Wiek	18-24 lata	10	32	39	18	70
	25-34	12	23	41	24	176
	35-44	6	27	49	18	178
	45-54	3	23	57	17	139
	55-64	7	33	45	15	168
	65 lat i więcej	3	25	43	29	175
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	27	45	21	372
	Miasto do 19 999	6	26	49	19	124
	20 000 - 99 999	6	27	47	21	195
	100 000 - 499 999	7	30	44	19	144
	500 000 i więcej mieszk.	7	24	47	22	70
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	9	25	38	28	175
	Zasadnicze zawodowe	6	22	52	20	238
	Średnie	5	28	50	18	268
	Wyższe	7	33	42	18	226
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	32	42	21	85
	Średni personel, technicy	11	24	59	6	35
	Pracownicy adm.-biurowi	4	39	40	17	65
	Pracownicy usług	5	22	56	17	61
	Robotnicy wykwalifikowani	8	22	52	19	117
	Robotnicy niewykwalifik.	14	28	41	17	40
	Rolnicy	12	32	37	18	53
	Pracujący na własny rach.	4	38	42	16	46
	Bezrobotni	8	20	60	12	47
	Emeryci	5	27	44	25	198
	Renciści	12	25	43	19	58
	Uczniowie i studenci	8	28	38	27	38
	Gospodynie domowe i inni		16	49	35	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	31	42	20	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	22	57	17	64
	sekt. pryw. poza rolnict.	6	28	50	16	256
	prywatnym gosp. rolnym	14	32	35	18	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	10	20	52	18	90
	Od 650 zł do 999 zł	7	29	46	17	133
	Od 1000 zł do 1399 zł	4	29	46	21	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	7	27	48	19	130
	2000 zł i więcej	7	34	44	15	175
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	35	35	22	59
	Średnie	4	27	45	23	357
	Dobre	8	26	48	18	491
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		31	47	22	38
	Raz w tygodniu	7	29	43	21	387
	1-2 razy w miesiącu	5	27	44	23	143
	Kilka razy w roku	7	24	54	15	229
	W ogóle nie uczestniczy	8	26	42	24	103
Poglądy polityczne	Lewica	8	21	63	9	161
	Centrum	6	24	54	16	242
	Prawica	7	41	34	18	289
	Trudno powiedzieć	6	16	40	37	209

Tabela 6

		Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych w TV Trwam? Czy zwykle:				Liczba osób
		sprzyjają one rządowi i partii rządzącej	sprzyjają one opozycji	są bezstronne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		66	2	17	15	453
Płeć	Mężczyźni	70	4	16	11	213
	Kobiety	62	1	18	19	240
Wiek	18-24 lata	66	9	11	14	33
	25-34	80		9	11	86
	35-44	74	3	13	9	80
	45-54	64	4	13	19	57
	55-64	60	2	22	15	92
	65 lat i więcej	53		26	21	105
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	0	18	14	191
	Miasto do 19 999	55	4	25	17	64
	20 000 - 99 999	60	6	18	16	85
	100 000 - 499 999	72	2	13	13	75
	500 000 i więcej mieszk.	77		8	15	37
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	54	3	15	28	90
	Zasadnicze zawodowe	48	4	29	19	102
	Średnie	73	3	17	8	140
	Wyższe	81		9	10	122
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82		8	10	48
	Średni personel, technicy	61	16	15	7	17
	Pracownicy adm.-biurowi	67	8	14	12	30
	Pracownicy usług	64		15	21	19
	Robotnicy wykwalifikowani	73	2	15	10	54
	Robotnicy niewykwalifik.	65		20	15	18
	Rolnicy	74	4	13	9	26
	Pracujący na własny rach.	82	5	11	2	25
	Bezrobotni	68		21	11	21
	Emeryci	54		24	22	119
	Renciści	56		22	22	33
	Uczniowie i studenci	66	8	12	14	17
	Gospodynie domowe i inni	64		14	21	25
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	73		15	12	62
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	6	19	12	26
	sekt. pryw. poza rolnict.	75	3	13	9	119
	prywatnym gosp. rolnym	80	4	7	10	30
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	61		21	18	41
	Od 650 zł do 999 zł	62		18	20	70
	Od 1000 zł do 1399 zł	58	8	21	14	64
	Od 1400 zł do 1999 zł	67	3	14	16	74
	2000 zł i więcej	79	3	13	4	104
Ocena własnych war. mater.	Złe	63		20	18	32
	Średnie	58	5	20	17	184
	Dobre	72	0	14	13	237
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47		42	10	28
	Raz w tygodniu	60	0	24	16	204
	1-2 razy w miesiącu	66	6	6	21	73
	Kilka razy w roku	76	3	11	10	89
	W ogóle nie uczestniczy	80	3	4	12	56
Poglądy polityczne	Lewica	87		7	6	79
	Centrum	69	4	15	11	106
	Prawica	60	2	25	13	189
	Trudno powiedzieć	52	3	13	33	77